

Pěstounů na přechodnou dobu přibývá, v loňském roce se postarali o téměř 250 dětí

Na začátku roku 2013 vstoupila v účinnost novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí, která zlepšila podmínky pro poskytování pěstounské péče na přechodnou dobu. Tento typ péče je určen především dětem, které se ocitnou v krizové situaci, a je třeba zajistit jim dočasnou péči, než se nalezne trvalé řešení.

Tímto řešením může být návrat k rodičům, kteří mezitím překonali svoje problémy a jsou schopni zajistit potřeby dítěte. Pokud návrat k rodičům není možný, jako další řešení je umístění u příbuzných, kteří se o dítě chtějí a mohou starat. Pokud ani to není možné, hledá se náhradní rodina dlouhodobá – buď osvojitelská (adoptivní) nebo pěstounská. Nejčastěji jsou do přechodné pěstounské péče umisťovány novorozené děti, kterých se rodiče vzdávají a mají v úmyslu dát souhlas s osvojením dítěte. Souhlas však matka může dát až šest týdnů po porodu, po tuto dobu se o dítě starají pěstouni na přechodnou dobu.

„Na počátku roku 2013 bylo v evidenci zařazeno 33 rodin, které mohou přechodnou pěstounskou péči poskytovat. V průběhu roku bylo postupně zařazeno dalších 80 rodin. Během roku bylo k těmto rodinám umístěno celkem 247 dětí,“ říká ministr práce a sociálních věcí František Koníček. Většina z nich během krátké doby přecházela k osvojitelské rodině, další se vracely k rodičům nebo jiným příbuzným.

Rodinná péče je zejména pro nejmenší děti klíčová. Mnohé výzkumy, jak české, tak zahraniční, nesporně ukazují negativní dopad ústavní péče na všechny oblasti vývoje dítěte. Proto je v mnoha zemích (např. na Slovensku, v Polsku, Itálii, Maďarsku atd.) zákonem zakázáno umisťování nejmenších dětí do ústavního prostředí. V České republice bylo v průběhu roku 2012 do kojeneckých ústavů a dětských domovů pro děti do tří let umístěno 1932 dětí. Česká republika je za vysoký počet malých dětí v ústavní péči kritizována.

„Zájemci o pěstounskou péči na přechodnou dobu procházejí před zařazením do evidence procesem odborného posuzování,“ popisuje Petr Hanuš, ředitel odboru ochrany práv dětí a transformace systému péče o ohrožené děti. U žadatelů se posuzuje charakteristika osobnosti, psychický stav, zdravotní stav z hlediska tělesného, duševního a smyslového, předpoklad vychovávat dítě, motivace, která vedla k podání žádosti, stabilita manželského vztahu a prostředí v rodině, popřípadě i další skutečnosti. Součástí odborného posouzení je i zhodnocení přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu, která má minimální rozsah 72 hodin. Celý proces posuzování trvá zpravidla 8-12 měsíců.

Od okamžiku zařazení do evidence mají pěstouni na přechodnou dobu nárok na odměnu pěstouna a očekává se od nich, že budou připraveni kdykoliv přijmout dítě, které bude jejich péči potřebovat. **„Zároveň se jich týkají další práva a povinnosti. Jde o každoroční vzdělávání v rozsahu 24 hodin, povinnost udržovat sounáležitost dítěte s osobami blízkými a povinnost spolupracovat s pracovníky, kteří sledují výkon pěstounské péče a vývoj dítěte,“** říká Hanuš. Pěstouni mají také právo na zajištění odborné pomoci, poradenství, bezplatného vzdělávání a právo na zajištění respektive péče. Platí přitom, že obdobná práva a povinnosti mají všichni pěstouni, nejen ti na přechodnou dobu.

*Petr Sulek
tiskový mluvčí*